

Onderwerp:	Aanvullende informatie Beleidskader zonneparken
Datum:	1 november 2021
Van:	Chris Munneke, Hotze Hofstra

Inleiding

Op 29 september stelde het college de beleidskaders voor Zon Op Daken en Zonneparken (2021-2025) vast. Bespreking en besluitvorming door de gemeenteraad is nu aan de orde, met een beoogde vaststelling op 24 november.

Op 17 oktober vond een inspraaksessie plaats. Daarnaast zijn er oa via de dagmail aan de raad berichten van organisaties binnengekomen. Tijdens de inspraaksessie heeft wethouder Broeksma toegezegd in te gaan op enkele punten, zie hieronder.

Bericht van Stichting Landelijk Gebied Haren (SLGH) aan de raad

- SLGH vraagt om hardere eisen m.b.t. ecologie en diversiteit ('Aandacht is niet genoeg'). Deze eisen zijn in bijlage I echter al nader gespecificeerd. Er wordt een ecologische nulmeting vereist, evenals een ecologisch beheerplan, dat getoetst wordt door een ecooloog. Daarnaast mag in het ontwerp maximaal 50% van het bruto oppervlak van een zonnepark bedekt worden met zonnepanelen, en moet tussen panelenrijen en de zonnepanelen zelf een minimale ruimte worden aangehouden. Uitgangspunt is dat de ecologische kwaliteit van het gebied altijd verbetert ten opzichte van de nulmeting
- SLGH heeft vragen over de status van het beleidskader in relatie tot het provinciale beleid. In paragraaf '5.1 Juridische status en borging' is dit omschreven, passend bij het provinciale beleid (en afgestemd in overleg met de provincie). Er wordt door ons nog een redactionele aanvulling gedaan m.b.t. evaluatie van het beleid waarin de gemeentelijke aanpak de provinciale maatwerkmethode vervangt. Dit was al zo afgesproken met de provincie, maar is in de laatste per abuis onjuist opgeschreven; dit wordt aangepast in de eindredactie.
- Kaarten zijn inmiddels in hogere resolutie op de website zichtbaar.
- Opmerking van SLGH over de strook tussen de spoorlijn naar Hoogezand en het Winschoterdiep bij Roodehaan: deze is ingetekend als trede 2 ('nee, tenzij'). SLGH is van mening dat het 'Tussengebied' in een integrale landschapsvisie zou moeten worden ontwikkeld, waarbij 'alle functies (landschap, landbouw, cultuurhistorie, recreatie, etc.) met elkaar in evenwicht worden gebracht'. Het zonneparkenbeleid is er juist op gericht zo'n integrale visie op het ontwerp mee te wegen bij het voorbereiden van een vergunningaanvraag. We zien geen aanleiding dit op voorhand al verder in detail uit te werken. Hier geldt een 'nee, tenzij-regime'.

Inbreng van Initiatiefgroep Leefomgeving Thesinge (ILT) aan de raad

ILT heeft in een bericht aan de raad een tweetal voorbeeld-motieteksten bijgevoegd, en deze ook mondeling toegelicht tijdens de inspraaksessie:

- 'Participatie als motor voor het genereren van draagvlak voor kleine zonneparken'
- 'Energietransitie in harmonie met de omgeving'

Deze teksten geven in feite twee zorgpunten van ILT weer: 1) men maakt zich zorgen over een ongewenste clustering van 50ha zonneparken rondom Thesinge, en geeft aan dat 2) de omgeving van een zonnepark baat kan hebben bij een zgn. 'participatieregisseur' om ervoor te zorgen dat de omgeving wel voldoende in positie komt tegenover een initiatiefnemer van een zonnepark. Beide zorgen zijn begrijpelijk, maar ongegrond, gezien hetgeen we in het zonneparkenbeleid hebben vastgelegd:

Ad 1)

Een ongewenste clustering kan ten principale nooit voorkomen, omdat de omgeving hier zelf de regie in heeft, zowel in het proces en de draagvlaktoets, als in deelname aan het project. Geen draagvlak; geen project.

Ad 2)

Voor de betrokkenheid en zeggenschap voor de omgeving gaat ILT er kennelijk vanuit dat een klein lokaal zonnepark altijd een initiatief is van een private partij van buiten die geen zeggenschap geeft aan de omgeving. Gezien de opzet van het beleid is dit scenario onwaarschijnlijk, omdat een initiatiefnemer pas een kansrijk voorstel kan voorleggen als deze kan aantonen dat de omgeving zorgvuldig betrokken is; als het niet al de omgeving zelf is die met het voorstel komt.

Tot slot bracht men later nog schriftelijk de suggestie in om de vijf kleine zonneparken uit te zetten in een **'maatschappelijke tender'**. De maatschappelijke tender is een vorm van procesuitwerking die in sommige gevallen handig kan zijn. In dit geval in algemene zin: niet. De gemeente geeft immers het initiatief aan de omgeving/samenleving om met voorstellen te komen volgens heldere criteria. We beogen daarmee een geleidelijke en gedoseerde ontwikkeling, en niet allemaal tegelijk, in een soort 'prijsvraag'. Alleen in geval van een locatie in bezit van de gemeente of de provincie (P+R-terrein, slibdepot) kan overwogen een tender uit te zetten naar maatschappelijke partijen.

Inbreng van de heer Lanting over lokaal eigendom

De heer Lanting bracht twee punten in tijdens de inspraaksessie. Deze punten zijn eerder in de inspraak schriftelijk onder onze aandacht gebracht, en door ons betrokken bij het opstellen van het beleid. Deze zullen worden verwerkt in de inspraaknotitie. Inhoudelijk:

1. Kan de gemeente een eerste recht op koop bedingen als een projecteigenaar het zonnepark wil verkopen gedurende de looptijd, om zodoende het lokaal eigendom te behouden?
2. Kan de gemeente een prijsbeleid voeren om te voorkomen dat buitensporige grondprijzen de opbrengsten voor de omgeving te veel drukken?

Ad 1)

Wij begrijpen deze zorg en hebben daar al een oplossing voor. De kleine lokale zonneparken zijn primair bedoeld voor lokale initiatieven. Ten minste 51% lokaal eigenaarschap is geborgd in het beleidskader zonneparken. Bij elk nieuw te ontwikkelen zonnepark wordt altijd een (privaatrechtelijke) anterieure overeenkomst gesloten tussen gemeente en de eigenaar/eigenaren van het project. In deze anterieure overeenkomst leggen we bindend het lokaal eigenaarschap vast, inclusief een kettingbeding. De afspraken gaan daarmee over op de nieuwe eigenaar, en het lokaal eigenaarschap is daarmee geborgd. Indien er geen geschikte entiteit is die dit kan overnemen, kan het park aan de gemeente te koop worden aangeboden. De gemeente heeft vanaf dat moment zeggenschap over het zonnepark en kan besluiten wat te doen met het zonnepark. In zo'n voorliggende situatie zullen de opties ter keuze aan de raad worden aangeboden. Doordat lokaal eigenaarschap geborgd is in de anterieure overeenkomsten is het niet noodzakelijk om recht van eerste koop door de gemeente in deze anterieure overeenkomsten op te nemen, en het beleid hoeft op dit punt niet te worden aangepast.

Ad 2)

Voor een kansrijk zonnepark is een haalbare business case nodig, waarin alle kosten en opbrengsten zodanig met elkaar in evenwicht zijn, dat deze tot een rendabele exploitatie leiden. De grondprijs (koop of pacht) is hier onderdeel van, maar ook de afspraken over eigenaarschap en compensatie voor de omgeving zijn hier onderdeel van. Een initiatiefnemer zal al deze en andere aspecten meenemen in de financiële opzet van zijn project. We verwachten dat grondeigenaar en initiatiefnemer tot redelijke afspraken kunnen komen, op basis van marktconforme prijsstellingen, zonder tussenkomst van de gemeente. We vinden een specifiek grondprijzenbeleid hier geen geëigend middel. In het geval de gemeente zelf de grondeigenaar is, zullen eveneens marktconforme grondprijzen worden gehanteerd.